

Kuuloliiton historia vaiheittain

Pohjatyötä 1910-1920-luvuilla

1918

Hilja Kokko haki Saksasta tietoja ja toimintamalleja huonokuuloisten järjestötoimintaan. Matkallaan hän hankki myös kokemusta näkökuulosta, joka oli yksi kuulovammaisten kuntoutusmuodoista. Näkökuulo oli huuliiltalukua kokonaisvaltaisempi keino saada puheesta selvää samanaikaisesti näön ja kuulon avulla. Kokko toimi aktiivisesti huonokuuloisten oman järjestön saamiseksi Suomeen.

1926

Huonokuuloisten Suojaamisyhdistys – Skyddföreningen för Lomhördä perustettiin. Yhdistys oli kaksikielinen, mutta varsinkin ruotsinkieliset toimivat innokkaasti yhdistyksessä. Uusi järjestö ajoi aktiivisesti näkökuulokurssien järjestämistä ja piti yllä yhteyksiä Saksaan.

Liitto nousee yhteiskunnalliseksi uranuurtajaksi 1930-luvulla

1930

Huonokuuloisten Suojaamisyhdistyksen johtokunnan ainoa suomenkielinen jäsen, ruustinna ja opettaja Naimi Päiviö (kuvassa oikealla), ajoi suomenkielisen huonokuuloisten yhdistyksen perustamista.

Suomen Huonokuuloisten Huoltoliitto syntyi 2.6.1930 Turussa. Naimi Päiviöstä tuli liiton ensimmäinen puheenjohtaja.

Liiton tehtäväksi määriteltiin

1. Kuulovammoista ja niiden syistä ja hoitomahdollisuuksista tiedottaminen
2. Tilastojen kokoaminen huonokuuloisten elinoloista
3. Huonokuuloisten perus- ja ammattiopetuksen edistäminen
4. Näkökuulo- ja ammattikurssien järjestäminen aikuisille kuulovikaisille
5. Apuvälineiden valinnassa avustaminen

1934

Jäsenlehti Kuulovikainen alkoi ilmestyä. Lehden vastaavana toimittajana ja sitten päätoimittajana toimi Naimi Päiviö vuoteen 1941 asti.

Alussa Päiviö julkaisi lehteä omalla kustannuksellaan ja joutui muun muassa panttaamaan sormuksensa ja kirjoituskoneensa lehden kulujen kattamiseksi.

1935

Helsingin yliopiston korvaklinikalle perustettiin kuulolaitepoliklinikka. Aloitteen perustamisesta teki professori Yrjö Meurman.

Klinikan tarkoituksena oli palvella varsinkin maaseudulla asuvia huonokuuloisia, jotka asuvat etäällä suuriin kaupunkeihin keskittyneistä kuulonhuollon laitoksista. Kahdessa vuosikymmenessä klinikasta kehittyi maamme ensimmäinen kuulokeskus.

Samana vuonna liitto toteutti ensimmäisen kuuloseulonnan maassamme. Professori Urpo Siirala teki valtakunnallisen kartoituksen, jossa tutkittiin 400 000 koululaisen kuulo. Huonokuuloisiksi heistä osoittautui 2000 lasta.

1938

Koululaisten kuuloseulonnan perusteella liitto ryhtyi vaatimaan valtiolta huonokuuloisten opetuksen järjestämistä. Ensimmäinen esitys eduskunnalle tehtiin vuonna 1938, mutta sota katkaisi asian myönteisen kehityksen. Liitossa oli 278 jäsentä.

1939

Toisen maailmansodan kynnyksellä liitossa oli neljä paikallista jäsenyhdistystä: Helsinki, Paimio, Tampere ja Viipuri.

Sota-ajan tasannevaihe 1940-luvulla

1940

Talvisota ei lamauttanut liiton toimintaa, vaikka vaikeuttikin sitä. Liitossa oli jäseniä 1000. Turkuun perustettiin Turun Huonokuuloiset ry.

Viipurin yhdistyksen toiminta lakkaa, mutta myöhemmin vuonna 1951 yhdistyksen herättivät henkiin Lahteen muuttaneet viipurilaiset.

1942

Kuulovikainen-lehti muuttui Kuuloviestiksi. Jo Naimi Päiviö oli huomannut antamansa Kuulovikainen-nimen epäonnistuneeksi ja toivoi sen muuttamista.

Kuulovikainen-lehden ensimmäinen näyttenumero vuodelta 1934.

Myötäkuulokurssin rytmiharjoitus syksyllä 1941.

1944

Koululaisten kuuloseulontoja sovellettiin sotilaiden tutkimiseen. Liitto tutki lähes kaikki sotakuulovammaiset ja kortistoi heidän tietonsa.

1946

Sota vaikeutti kuulokojeiden maahantuontia eikä rauha tuonut parannusta tilanteeseen. Liitto vetosi valtioon kojeiden maahantuonnin lisäämiseksi.

Sotavammaisongelman ratkaisemiseksi laadittiin invalidihuoltolaki, joka vaikutti yleisimminkin vammaisten asemaan. Lääkintähuolto apuvälineet mukaan lukien oli uuden lain ensisijaisin toimenpidekokonaisuus. Sodan jälkeen käynnistyikin vammaishuollon vaiheeksi kutsuttu ajanjakso ja kuntoutuksen aikakausi.

Laki ei tuonut välitöntä parannusta kuulovammaisille, mutta avasi heille uusia mahdollisuuksia. Tietoa uudesta laista ei kuitenkaan kantautunut riittävästi kuulovammaisille ja liitto ryhtyi kouluttamaan yhdistyksiin vapaaehtoisia huoltoneuvoja.

1948

Sota oli katkaissut liiton kansainväliset yhteydet. Pohjoismaisten yhteyksien uudelleen rakentaminen käynnistyi rauhan tultua. Osllossa perustettiin Pohjoismaiden huonokuuloisten liitto Nordisk Tunghörteförbund. Vuonna 1949 liiton nimi muutettiin Nordisk Hörselskades Samarbetiksi (NHS). Pohjoismaisten kuulovammaisjärjestöjen yhteistyö johti Pohjoismaisen Audiologisen Seuran (NAS) perustamiseen vuonna 1960.

Kuntoutustoiminta kehittyi 1950-luvulla

1952

Kuurojenpappi Lauri Paunu aloitti Suomessa John Tracy -kirjekurssitoiminnan, jonka yksi osa-alue olivat äiti-lapsi-kurssit. Ensimmäinen äiti-lapsi-kurssi järjestettiin Turussa. Vastuu kurssien järjestämisestä siirtyi liitolle.

1953

Liitossa aloitti työnsä sosiaaliohjaaja, joka auttoi kuulovammaisia sosiaaliseen huoltoon liittyvissä asioissa. Taustalla oli vuonna 1951 voimaan astunut invalidirahalaki, joka edelsi nykyistä vammaistukilakia.

1955

Liiton ensimmäiseksi toiminnanjohtajaksi valitaan kapteeni Artturi Vuorimaa. Vuorimaan myötä liiton kasvu sai vauhtia. Uusia paikallisyhdistyksiä syntyi 20.

1956

Suomen Huonokuuloisten Huoltoliiton nimi vaihtui Kuulonhuoltoliitoksi. Helsingin yliopistollisen keskussairaalan kuulolaitepoliklinikka lakkautettiin ja liiton Kuulokeskus aloitti toimintansa. Keskukseen

Kuuloviestin
joululehden kansi
sota-aikana.

Liiton ensimmäinen äiti-lapsi-kurssi
järjestettiin Turussa 1952.

perustettiin tekninen laboratorio, joka hoiti kuulokojeiden tyyppihyväksynnän ja teknisen tarkastuksen. Uuden laitoksen toimintamalli haettiin Ruotsista ja Tanskasta. Sen johtajaksi tuli Otto H. Meurman, joka seurasi kuulolaitepoliklinikan perustajan, isänsä Yrjö Meurmanin jalanjälkiä. Liiton hallitukseen valittiin sosiaali- ja terveysministeriön edustaja.

1958

Huonokuuloisten kuntouttamiskomitean kautta liitto yritti vaikuttaa huonokuuloisten erityisopetukseen, mutta tuloksetta. Komitean mietintö korosti, että liiton tulisi kehittää kuulovikaisten opetusta, ohjausta, neuvonantoa ja henkilökohtaista tukea.

1959

Liitto kuntoutustyö laajeni. Kuulovammaisten lasten tutkimuskoti perustettiin. Myöhemmin sen nimi muuttui Kuulovammaisten lasten kuntoutuskodiksi.

Toiminta vakiintuu 1960-luvulla

1961

Lasten tutkimuskodin sekä liiton kirjekurssitoimintaa täydentävä kuulovammaisten lasten kotikuntoutuksesta vastaava konsulentti aloitti työnsä liitossa. Myöhemmin toimi lakkautettiin, mutta perustettiin uudelleen vuonna 1966.

1962

Liiton jäsenmäärä oli 1700.

1965

Suomeen perustettiin ensimmäinen huonokuuloisten koulu Jyväskylän lähelle. Sitä edelsi 1960-luvulla kunnallisissa kouluissa käynnistetyt huonokuuloisten luokat.

1966

Liittoon perustettiin apuvälinepalvelu.

1969

Liiton jäsenmäärä oli 2400.

Kuulokeskuksessa aloitti työnsä kuulonopettaja ja teknisessä laboratoriossa kuulokojemekaanikko.

Sosiaaliministeri Vieno Simonen tutustumassa puheenharjoituslaitteeseen vuonna 1960.

Rytmiharjoitukset käynnissä
kuulovammaisten lasten
tutkimuskodissa.

Järjestö- ja vaikuttamistoiminnan nousu 1970-luvulla

1970

Liitto sai ensimmäisen toimitalonsa Helsingin Haagaan. Toimivia jäsenyhdistyksiä oli 19.

1972

Liiton voimakas kasvu parin vuosikymmenen aikana aiheutti kasvukipuja sen organisaatiolle. Ongelmat purkautuivat lakkoon keväällä 1972.

Liitto toimi dosentti Tapani Jauhiaisen johdolla moottorina valtakunnallisen kuulokeskus- ja kuuloasemaverkoston luomiselle.

Valtiovalle tehtiin esityksiä uusien toimintamuotojen, kuten apuvälineiden lainaustoiminnan, kuulontutkijoiden koulutuksen ja lasten kotiohjauksen käynnistämiseksi.

Invalidihuoltolain muutoksen myötä liitto aloitti aikuisten kuulovammaisten sopeutumisvalmennuksen. Ensimmäiset hengelliset kesäpäivät järjestettiin Kotkassa.

Nuoret astuivat mukaan liiton toimintaan. Kansainvälinen toiminta laajeni, kun liitosta tuli Huonokuuloisten nuorten kansainvälisen komitean (ICHOHYP) jäsen.

1973

Organisaation ongelmien ratkaisemiseksi toteutettiin uudistus, jolla liitto jaettiin järjestö- ja kuntoutustoimintoihin. Kumpaakin toimintaa johti oma johtokunta.

Kuntoutuskoti muutettiin statukseltaan invalidien erityishuoltolaitokseksi. Samana vuonna aloitettiin Kuurosokeiden lasten kuntoutusohjaus ja kuulovammaisten lasten kotiohjaus.

Liitto teki lisää aloitteita valtiovalle muun muassa audiologian erikoistumiskoulutuksen aloittamisesta ja teknisen kuulonhuollon kehittämistä. Liiton tutkimustoiminta käynnistyi.

1974

Liiton lääkärin toimi muuttui ylilääkärin toimeksi. Ensimmäisenä ylilääkärinä aloitti Matti Raivio. Kuulontutkijoiden koulutus alkoi.

1975

Kuulonhuoltoliiton kurssikeskus Kopola aloitti toimintansa Kuhmoisissa. Eri puolilla maata järjestetyt kurssit siirrettiin Kopolaan.

Suomessa järjestettiin ensimmäinen kuulovammaisten nuorten kansainvälinen leiri, niin sanottu rally.

1976

Liiton nuorisotoiminta tehostui. Ensimmäinen nuorisosihteeri aloitti työnsä.

Maamme ensimmäinen teknisen kuulonhuollon symposium järjestettiin Kopolan kurssikeskuksessa.

Vapaaehtoisten kuntoutuspalvelujen yhdyshenkilöiden koulutus yhdistyksissä käynnistyi. Kuulovammaisten apuvälineiden lainaustoiminta alkoi.

1977

Kansainvälinen huonokuuloisten liitto (IFHOH) perustettiin. Kuulonhuoltoliitto oli sen perustajajäseniä. Ensimmäiset kulttuuri- ja liikuntakilpailut järjestettiin Kuopiossa.

1978

Lääkintöhallituksen valtakunnallinen kuulonhuollon suunnitelma valmistui. Liitto oli aktiivisesti mukana suunnitelman tekemisessä. Suunnitelma sisälsi muun muassa ajatuksen, että kuulonhuolto "annetaan" yhdistyksissä.

Kopolan kurssikeskuksessa järjestetään ensimmäinen kuulovammaisten ammatillinen kurssi ja aikuisten ruotsinkielisten huonokuuloisten sopeutumisvalmennuskurssi.

1979

Vuosikymmenen aikana liitosta oli muodostunut vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja. Liiton ensimmäinen yhteiskunnallinen ohjelma valmistui.

1970-luvun jälkipuoliskolla Spede Pasanen toimi Tietoa kuulosta -kampanjan suojelijana.

Nuoret ryynnivät joukolla mukaan liiton toimintaan 1970-luvulla.

Järjestöllinen toiminta vakiintuu ja talous paranee 1990-luvulla

1990

Kahdeksas piiri perustettiin Keski-Suomeen.

1991

Uuden piiriorganisaation suunnittelu käynnistyi.

1993

Uusi johtosääntö valmistui. Se piti sisällään piirien uuden toimintamallin.

Kuntien valtionosuus astui voimaan. Kuntien toimivalta ja itsehallinto lisääntyi merkittävästi ja vaikuttamistyön painopiste siirtyi selkeästi enemmän kentälle piireihin ja paikallisyhdistyksiin.

Korvien soiminen eli tinnitus ja kuulonsuojaus olivat uusia aihealueita, joihin liitto alkoi kiinnittää huomioita. Kummastakin aihepiiristä ryhdyttiin antamaan valistusta.

1994

Kuulonsuojausvalistuksen myötä syntyi meluprojekti. Kouluissa kierrettiin kertomassa oppilaille, opettajille ja kouluterveydenhoitajille melun vaikutuksesta kuuloon ja kuulonsuojauksesta. Itse kampanja kesti vain joitakin viikkoja syksyllä 1994, mutta valistustoiminta kouluissa ja muissakin oppilaitoksissa jatkui edelleen vapaaehtoisvoimin.

Myös julkisten tilojen kuunteluolot nostettiin esille ja liitto ryhtyi kiinnittämään huomioita niiden parantamiseen.

1995

Erilaisia tinnituksen kuntoutusmenetelmiä alettiin kokeilla ja kehittää valtakunnallisella Tinnitus-projektilla (1995–2003). Yhteistyökumppanina oli Turun yliopistollinen keskussairaala.

Suomen Tinnitusyhdistys perustettiin.

1996

Tinnitusprojektissa kokeiltiin myös erilaisia vertaistuen muotoja. Vertaistukiryhmien vetäjille alettiin järjestää koulutusta ja toiminnanohjausta.

1997

Suomen Ménière-Liitto liittyi Kuulonhuoltoliiton jäseneksi, mutta erosi sittemmin. Piirien toiminta-alueiden uudistusta suunniteltiin.

Korvatulppakauppaa kesäfestareilla.

Yhteistyössä Suomen Tinnitusyhdistyksen kanssa käynnistettiin kuulonsuojauuskampanjointi suurimmilla rockfestivaaleilla ja -konserteissa. Kampanjatyöhön värvättiin parisenkymmentä nuorta vapaaehtoista, joista osa oli liiton nuorisotoiminnan aktiiveja ja osa lehti-ilmoituksen kautta löydettyjä musiikin harrastajia. Kampanjatoimintaa johti muusikko, lehtori Kauko Saari. Festarikampanjat jatkuivat vuoteen 2004 asti.

Vapaaehtoisten työpanos kasvaa 2000-luvulla

2000

Uusi hallitus perusti avukseen työryhmiä ja luottamushenkilöt tulivat entistä enemmän mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Uusi johtosääntö vakiinnutti uusien jäsenyhdistysten aseman piireissä.

Sisäkorvaistutteen saaneiden ja muiden kuulokojetta käyttävien, vaikeasti huonokuuloisten pienten lasten kommunikaation kehittämiseen paneutuva Satakieliprojekti aloitti toimintansa.

Kuulonsuojauuskampanjoinnissa käynnistyi yhteistyö Radiomafian ja kuulosuojainten maahantuojan Peltor AB:n kanssa. Kesällä 2000 ja 2001 jaettiin yhteensä 250 000 kertakäyttötulppaa suurimmilla rockfestivaaleilla.

2001

Etelä-Pohjanmaalla käynnistyi EU-rahoitteinen projekti, joka kartoitti julkisten tilojen kuunteluolosuhteita.

Viitotun puheen etäopetusta kuvapuhelimen välityksellä ryhdyttiin kehittämään Vipe-projektissa (2001–2004). Projektissa kehitettiin myös viitottua puhetta.

Järjestöosaston kenttäorganisaatio uudistui.

2003

Julkisten tilojen kuunteluolosuhteisiin ryhdyttiin panostamaan valtakunnallisella Esteetön kuunteluympäristö -projektilla (2003–2006).

Huonokuuloisten nuorten opiskeluolosuhteisiin vaikuttava Mikä estää -projekti käynnistyi ja nuorten toiminta uudistui.

2004

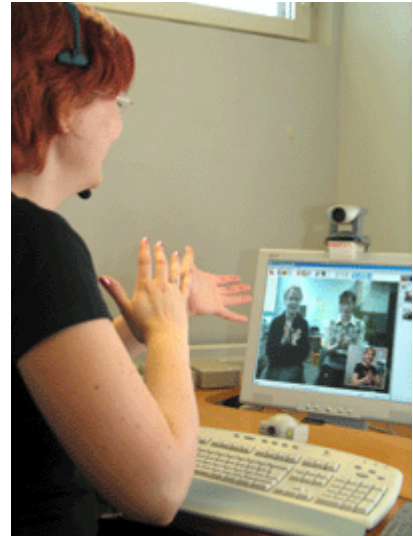
Kuulovammaisten tulkkipalveluja ja niiden käyttöä kehittävä Tupu-projekti (2004–2008) käynnistyi. Projektissa mm. koulutettiin vapaaehtoisia tulkinkäytön opettajiksi ja kokeiltiin etäkirjoitustulkkauksen toimivuutta siihen tarvittavia ohjelmia ja yhteyksiä. Projektissa tehtiin myös kirjoitustulkkaukseen liittyvää tutkimusyhteistyötä Tampereen yliopiston kanssa.

2005

Liitto ryhtyi panostamaan entistä enemmän huonokuuloisiin ikäihmisiin, joiden määrä kasvaa väestön vanhetessa.

Onnistuva ikääntyminen -projekti (2005–2008) käynnistyi. Projektissa kehitettiin kuulonhuollon palveluita ikääntyneille yhteistyössä terveys- ja palvelukeskusten kanssa. Pilottipaikkakuntina olivat Kemi, Lieksa ja Espoo.

Satakieliprojekti muuttui pysyväksi Satakieliohjelmaksi ja viitotun puheen etäopetushanketta jatkettiin kohdennetulla avustuksella.

Viitotun puheen etäopetusta kuvapuhelimella.

Sitkeä kuulonsuojauskampanjointi alkoi tuottaa tulosta 2000-luvun puolella.

2006

Esteettömyys ja saavutettavuus -teemat nousivat keskeiselle sijalle liiton vaikuttamistyössä. Erityisesti vaikuttaminen kotimaisten televisio-ohjelmien tekstityksen lisäämiseksi tehostui.

2007

Ehyt-projekti (2007–2010) käynnistyi. Sen päämääränä on turvata huonokuuloisille yhdenvertaiset edellytykset selvitä työelämässä. Projektissa selvitettiin mm. laajalla kysely- ja haastattelututkimuksella huonokuuloisten työympäristön ja työssä jaksamisen ongelmakohtia.

2008

Porin liittokokouksessa liiton säännöt, nimi ja puheenjohtaja vaihtuivat. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Antero Penttinen.

Televisio-ohjelmien tekstitys oli vahvasti esillä julkisuudessa ja vaikuttamistyötä tehtiin yhteistyössä viestinnän asiantuntijoiden, kansanedustajien ja muiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Tavoitteena oli tekstitysvelvoitteen saaminen lainsäädäntöön. Seuraavana vuonna tekstitysvelvoite sisällytetään uuteen televisio- ja radiolain luonnokseen.

2009

Kuulonhuoltoliiton nimi vaihtui virallisesti Kuuloliitoksi. Vaihdoksen myötä myös logo uudistui:

